

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова
Басейнової ради річки Тиси
Юрій Шпонтак
«12» червня 2026 р

ПРОТОКОЛ
засідання Басейнової ради річки Тиси

м. Ужгород

12 червня 2026 року

№ 1

Дата проведення: 12 червня 2026 року.

Місце проведення: Закарпатська область, місто Ужгород, Слов'янська набережна, будинок №5, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса.

Час проведення: з 15.00 по 16.45 год.

Час початку реєстрації: 14.30 год.

ПРИСУТНІ: 9 членів Басейнової ради, 14 - запрошених.

Усього 23 особи (*перелік додається*).

Порядок денний:

1. Обговорення та затвердження Програми засідання та Плану засідань Басейнової ради річки Тиса на 2026 рік (доповідач: Леся Жоффчак - член секретаріату Басейнової ради річки Тиса).

2. Реалізації Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси) у 2025 році. Аналіз основних тенденцій, проблем та можливість їх вирішення (доповідач: Едуард Осійський - заступник начальника БУВР Тиси).

3. Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Притисянський» та створення спеціальної адміністрації парку (доповідач: Юрій Шпонтак - директор департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації, Голова Басейнової ради річки Тиса).

4. Будівництво протиерозійних споруд для стабілізації гідрологічного режиму річки Уж на території Оноківської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області (доповідач: Владислав Пересоляк, голова комісії з питань сталої стратегії розвитку земельної реформи, природокористування та збереження довкілля Громадської ради при Закарпатській обласній військовій адміністрації, кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри «Геодезії, землеустрою та геоінформатики» ДВНЗ «УжНУ»).

5. Басейнова рада річки Тиса: інтеграція у освітні програми як інструмент практичного залучення студентів до вирішення реальних екологічних та управлінських завдань (доповідач: Василь Лета - доцент кафедри географії та суспільних наук Мукачівського державного університету).

6. Міжнародний День Дунаю (World Danube Day) (доповідач: Олена Марушевська - Громадська організація Закарпатська обласна організація «Всеукраїнська екологічна ліга»).

7. Різне.

ВИСТУПИЛИ:

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиси, привітав присутніх членів Басейнової ради річки Тиси, представників влади та водогосподарських організацій області, водокористувачів, науковців, громадськість з проведенням засідання Басейнової ради річки Тиси. Повідомив, що на засіданні присутні 9 членів Басейнової ради, з 13. Четверо членів Басейнової ради з поважних причин не змогли прийняти участь у засіданні. Відповідно до Положення про Басейнову раду річки Тиса, засідання є легітимним, якщо на ньому присутні більше половини членів.

Юрій Шпонтак запропонував для ефективності роботи засідання затвердити наступний регламент роботи:

- час для доповіді – до 15 хвилин;
- час для виступу та дебатів – до 5 хвилин;
- час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хвилин.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 9.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 9 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

1. Обговорення та затвердження Програми засідання та Плану засідань Басейнової ради річки Тиса на 2025 рік.

СЛУХАЛИ:

Лесю Жоффчак – член секретаріату Басейнової ради річки Тиса.

Згідно Плану роботи Басейнової ради річки Тиса на 2026 рік заплановано 2 засідання на яких будуть розглядатися питання реалізації «Плану управління річковим басейном Дунаю на 2025 - 2030 роки» (суббасейн річки Тиси) та «Плану управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай на 2023 - 2030 роки» (суббасейн річки Тиси), а також питання надані членами Басейнової ради річки Тиса для розгляду на Басейновій раді.

ВИСТУПИЛИ:

Олексій Ярошевич - член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ПММС АН України, запропонував секретаріату Басейнової ради за два тижні до наступного засідання Басейнової ради річки Тиса надіслати на розгляд членам Басейнової ради пропозицій заходів із захисту від шкідливої дії вод на 2027 рік відповідно до «Плану управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай на 2023 - 2030 роки».

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 9.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 9 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

2. Реалізація Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси) у 2025 році. Аналіз основних тенденцій, проблем та можливість їх вирішення.

СЛУХАЛИ:

Едуарда Осійського - заступник начальника БУВР Тиси, член координаційної групи Держводагентства України з розробки ПУРБ.

Повний перелік заходів для суббасейну Тиса Плану управління річковим басейном Дунаю на 2025-2030 роки включає 120 заходів: 101 - основний захід, 19 - додаткових заходів. Загальна вартість яких становить 9985 млн. грн.

Загальна вартість виконаних робіт по всіх заходах складає 94,877 млн. грн. (0,95% від загальної суми): основні заходи - 91,243 млн. грн., додаткові - 3,634 млн. грн., з них найбільш вартісними були заходи реалізовані Хустською ТГ - 40,8 млн. грн (43%).

Усього 120 заходів: виконуються 25 заходи, що становить 20,8 %.

Основні заходи - 101:

- виконуються - 19 заходів: 10 - внесених до ПУРБ, 9 - нових заходів, які не були внесені до ПУРБ. У процентному співвідношенні це становить 18,8%.

Додаткові заходи - 19:

- виконуються - 6 заходів: 5 - внесених до ПУРБ, 1 - новий захід, що становить 31,6%.

Повністю виконані 5 заходів:

1. Розробка заходів з покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфометричних показників річки Латориця на українсько-словацькому кордоні Сюртівська ТГ, Чопська ТГ, Ужгородський район, Закарпатська область (основний захід ПУРБ, захід № 69);

2. Реконструкція споруд для очищення стічних вод с. Лазещина, Ясінянська ТГ, Рахівський район, Закарпатська область;

3. Будівництво локальних очисних споруд на території Волосянківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів в с. Волосянка, 301 Б, Ужгородського району Закарпатської області.

4. Будівництво каналізаційної мережі в селищі Батьово, Батівська ТГ, Берегівський район, Закарпатська область.

5. Пілотна ініціатива з відновлення гідроморфологічного стану водотоку на річці Верке, Берегівська ТГ, Закарпатська область.

3. Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Притисянський» та створення спеціальної адміністрації парку.

СЛУХАЛИ:

Юрія Шпонтака – директор департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації, голова Басейнової ради річки Тиса.

Відповідно до рішення Закарпатської обласної ради від 07 серпня 2009 року №908 «Про створення ландшафтного парку «Притисянський», департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації протягом 2026-2027 років доручено забезпечити розроблення проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Притисянський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів згідно з вимогами чинного законодавства. Основними завданнями проекту є зонування території об'єктів, створення адміністрації парку, встановлення чітких меж місцевості.

Парк відіграє ключову роль у збереженні рівнинних ландшафтів Закарпаття, регулюванні водного режиму річки Тиса та охороні зникаючих видів. Його територія складається з трьох основних частин, зокрема включає міждамбовий простір Тиси, де збереглися цінні природні комплекси.

Парк є головним осередком природоохоронної мережі низовини Закарпаття і, зважаючи на суміжні з ним резервати Угорщини і Румунії, являється важливим для міжнародної співпраці з перспективою створення транскордонного природно-заповідного об'єкта вищого статусу. Налагодження такої міжнародної співпраці на території парку відповідатиме вимогам Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя.

ВИСТУПИЛИ:

Олена Марушевська - член Басейнової ради річки Тиса, чи є у Закарпатської обласної адміністрації бюджет для створення адміністрації парку?

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиса, ведеться комунікація з установами, можливо частково це будуть кошти із спеціального фонду і не тільки.

Ігор Лакас - член Басейнової ради річки Тиса, чи буде керівництво парку мати право на погодження робіт в межах парку, наприклад, проведення руслоочисних робіт на водних об'єктах в межах території парку?

Юрій Шпонтак - голова Басейнової ради річки Тиса, так, будь-яка господарська діяльність чи будівництво на території парку обов'язково має погоджуватися з його керівництвом.

4. Будівництво протиерозійних споруд для стабілізації гідрологічного режиму річки Уж на території Оноківської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області.

СЛУХАЛИ:

Владислава Пересоляка - член Басейнової ради річки Тиса, голова комісії з питань сталої стратегії розвитку земельної реформи, природокористування та збереження довкілля Громадської ради при Закарпатській обласній військовій адміністрації, кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри «Геодезії, землеустрою та геоінформатики» ДВНЗ «УжНУ».

Протиерозійні споруди для стабілізації гідрологічного режиму річки - це інженерні та природоорієнтовані заходи, які зменшують розмив русла і берегів, регулюють швидкість течії та рівні води, а також сприяють екологічній рівновазі. Руслорегулюючі споруди застосовуються безпосередньо в руслі річки. Пороги та перепади: зменшують поздовжній ухил і швидкість течії; запобігають глибинній ерозії дна; вирівнюють енергетичний профіль потоку.

Переكاتи та штучні рифлі:

- стабілізують дно;
- створюють чергування швидких і повільних ділянок;
- покращують аерацію води та умови для іхтіофауни.

Комплексний ефект для гідрологічного режиму. Застосування протиерозійних споруд дозволяє: зменшити швидкість течії, стабілізувати рівні води, знизити мутність і виніс наносів, підвищити стійкість русла до паводків, зберегти біорізноманіття.

Сучасний підхід до стабілізації річок: живі фашини з верби, «біоматраци» з рослинністю, відновлення заплав і меандрів, штучне розширення русла на окремих ділянках.

Переваги: екологічність, довговічність, менші витрати.

ВИСТУПИЛИ:

Едуард Осійський - заступник начальника БУВР Тиси, з якого матеріалу будуть зроблені руслорегулюючі споруди (пороги) на річці Уж?

Владислав Пересоляк - член Басейнової ради річки Тиса, з місцевого природного матеріалу, конкретно: бутовий камінь.

Олексій Ярошевич - член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ІПММС АН України, будь-які заходи, з точки зору екології мають відповідати цілям, а цілю є покращення екологічного та хімічного стану масивів поверхневих води, чи працювали над даним проектом фахівці біологи, іхтіологи, які провели б розрахунки щодо збільшення кількості водних живих організмів в тому числі й риби, бо саме ця складова є найбільш головною в проекті і визначатиме ключовий позитивний екологічний ефект від реалізації запропонованого вами проекту?

Владислав Пересоляк - член Басейнової ради річки Тиса, так в нашій команді працював фахівець з іхтіології, к. б. н. Василь Устич. Такі розрахунки звісно є і ми обов'язково їх представимо всім, кому це цікаво.

При представленні проекту майбутнім інвесторам, обов'язково буде вказано про екологічні цілі, зокрема можливість покращення екологічного стану масиву поверхневих вод річки Уж та збільшення кількості водних живих організмів.

5. Басейнова рада річки Тиса: інтеграція у освітні програми як інструмент практичного залучення студентів до вирішення реальних екологічних та управлінських завдань.

СЛУХАЛИ:

Василя Лету - доцент кафедри географії та суспільних наук Мукачівського державного університету, член Басейнової ради річки Тиса.

Басейнова рада річки Тиса - консультативно-дорадчий орган для розв'язання екологічних проблем басейну річки Тиси; місце зустрічі влади, науковців, водокористувачів та громади; стратегічний майданчик для розробки заходів Планів управління річковим суббасейном річки Тиса.

Студенти стають справжніми фахівцями, якщо будуть приймати участь в у засіданнях Ради разом з експертами WWF, ЗОО ВЕЛ та фахівцями БУВР, департаментів ОВА у дослідженні стану водних масивів для оновлення ПУРБ та у можливості в майбутньому готувати регіональні локальні стратегії розвитку місцевих громад.

На засіданнях Басейнової ради детально розглядаються проекти, що змінюють уявлення та світогляд студентства про ситуацію в краї. Студенти знайомляться з інструментами сучасного досліджень, наприклад, гідрологічні дослідження водотоків із застосуванням сучасних приладів, використання даних АІВС-Тиса та ГІС-технологій у науковій роботі, аналіз результатів діагностичного та операційного моніторингу і т. д.

Все це є важливим для набуття навичок публічного діалогу студентства з місцевими органами влади, національним та міжнародними експертами, розуміння європейських вимог до сталого управління водними ресурсами, водним менеджментом в умовах кліматичних змін, формування в студентській молоді професійної мережі контактів у сфері еко-менеджменту, які зможуть використати у майбутньому.

6. Міжнародний День Дунаю (World Danube Day).

СЛУХАЛИ:

Олену Марушевську - Громадська організація Закарпатська обласна організація «Всеукраїнська екологічна ліга», член Басейнової ради річки Тиса.

Традиційно наприкінці червня ми відзначаємо День Дунаю - однієї з найбільших річок Європи. Кожна велика річка починається з маленьких приток і джерел. Так само і любов до природи починається з маленьких відкриттів. Саме тому, відзначаючи День Дунаю, ми будемо досліджувати дивовижний світ водою навколо нас.

В цьому році українські школярі зможуть долучитися до онлайн-марафону та провести тиждень, досліджуючи природу навколо себе. А головне - усі відкриття будуть справжніми. Учасники виконуватимуть завдання за допомогою власних фото та відео.

Марафон проходитиме у закритій Telegram-групі, а нові завдання з'являтимуться щодня. На їх виконання буде трохи більше доби, а результати можна буде відстежувати у спільній таблиці. Учасники, які успішно пройдуть усі 7 (сім) днів, отримають цінні подарунки.

7. Різне.

СЛУХАЛИ:

Олексія Ярошевича - член Басейнової ради річки Тиса, провідний спеціаліст ПММС АН України.

11-12 червня в Ужгороді Україна прийняла Голів делегацій Міжнародної комісії із захисту річки Дунай (ICPDR). Учасники обговорили ключові виклики для Дунайського регіону: вплив війни на водні ресурси та екосистеми, адаптацію до змін клімату, управління ризиками посух і паводків, а також підготовку нового Плану управління басейном річки Дунай.

Голова української делегації, заступниця міністра економіки, довілля та сільського господарства Ірина Овчаренко наголосила, що для України питання захисту водних ресурсів у період війни набуло особливого значення.

Під час засідання українська сторона акцентувала увагу на трьох пріоритетах в межах головування України в ICPDR:

- посилення водної стійкості в умовах зміни клімату;
- детального вивчення наслідків війни для водних екосистем Нижнього Дунаю та дельти Дунаю;
- посилення міжнародної співпраці для реалізації Плану управління басейном річки Дунай.

Важливим для України результатом засідання стало створення окремої Цільової робочої групи з оцінки впливу воєнних дій на басейн Дунаю.

Рішення Басейнової ради:

1. Затвердити план роботи Басейнової ради річки Тиса на 2026 рік (додається).

2. З метою реалізації Програми заходів Плану управління річковим басейном Дунаю (суббасейн Тиси) у 2025-2030 роках, Басейній раді річки Тиса спільно з Басейновим управлінням водних ресурсів річки Тиса, Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації, управлінням житлово-комунального господарства та енергозбереження Закарпатської обласної військової адміністрації продовжити дію комунікацію з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо реалізації заходів ПУРБ суббасейну Тиси та їх включення до регіональних та місцевих програмних документів.

3. Членам Басейнової ради річки Тиса надати Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації свої пропозиції щодо створення регіонального ландшафтного парку «Притисянський».

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 9.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

**Член секретаріату
Басейнової ради річки Тиси**

Леся Жоффчак